

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODEOG VÁRMEGYEIEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Főmunkatárs:

Dr. Kiss Dezső.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Replika.

Pataj Sándornak a „Zombor és Vidéké”-ben csütörtökön megjelent cikke válasza kötelez.

Sem a magam, sem különösen a zombori függetlenségi párt védelmére nem akarok kelni, hiszen ez olyan volna, mintha agyamból pár sugárral akarnám megvilágítani az igazság napfényét, mintha a függetlenségi párt reászorulna egy ilyen védelemre, mintha nymbusza meghomályosult volna, a függetlenségi eszméktől korszoruzott zománca megkopott volna egy olyan hírlapi támadástól, melyet különben egy ügyes tollforgató magának a közvéleménnyel szemben megengedett.

A zombori függetlenségi párt magasztos feladatain alapuló méltósága el nem homályosuló fényben fog ragyogni ezután is.

Nem is örömet veszem a tollat kezembe. Mert félek, hogy az „uram bátyám” szívéhez, értelméhez intézett jóindulatu, komoly, érett megfontolás szózata el fog veszni gondolkodásának ama egy stádiumába, amelyet csak az érzelem, vélt egyéni sérelmek, hiuságos népszerűségi áramlatok hevitenek.

Tartok attól, hogy a tollnak nem lesz ereje, az elvek nemes harcát a forrongó, tulfeszített kedélyek hangulata fogja elfoglalni.

A baráti szó éles kés alá kerül.

Szivesen hagytam volna meg az „uram bátyám”-nak azt az örömet, hogy szellemes cikke következtében dicsőségtől elmámorosodva, tetszelegve kéjelegjen. Hiszen ő nékem oly nagyabecsült, szeretve tisztelt jó barátom.

Nem is akartam, hogy mint fiatal ember egy hírlapírói tekintéllyel kerüljek össze a közönség, a nyilvánosság előtt.

Nem is akartam lapunkat a maga nagy hatalalmi prestigével ebbe beugratni.

De mégis válaszolnom kell. Egy benső ellenállhatatlan erő, az igazság-érzete kényszerít erre. Ne engedjem, hogy a „Zombor és Vidéké”-ből szabadon, ellenőrizetlenül eleresztett s az özönvíz előtti eszmék frazirozásával, újra mázolásával felélesztett, hangosan puffanó szólások a legkisebb gyanut is maga után hagyva menjenek a közvéleménybe.

Pataj Sándornak nem az ösöknék érdeméből, hanem tehetségének erejével nyert tekintélye s kétségtelenül a zombori függetlenségi párt megalkulása körül szerzett érdemei megérdemlik, hogy tévedéseivel foglakozzam.

Vártam válaszára hosszú négy héten keresztül. Végre megszólalt.

Csalódtam azonban mégis, mert azt hittem, hogy a logika fegyvereivel, dokumentumokkal törekszik halomra dönteni, összezuzni érveimet. Nem tette ezt. Még az ő judiciuma, politikailag fixirozott elméje sem volt képes erre. Tudta, hogy az igazság (nem az „Igazság”) nincs mellette.

Ehelyett tehát felületes jelszavakkal, bombasztikus slágerekkel dobáldozik, hazafiasságot kiabál.

Le a közös hadsereggel, le a kiegyezéssel, le a kvótával!

Miért ép most jut ez eszébe és miért nem két évvel ezelőtt? Miért nem akkor, mikor a képviselőjelölt mellett korteskodott?

Vagy már elfeledte volna azokat a mindenki előtt ismeretes körülményeket, melyek között a kormányzás terhét és felelősségét a nemzet vezérei elvállalták?

Elfeledte volna, hogy miképen lépett a nemzet az alkotmányos akció küszöbére?

Elfeledte volna, hogy ő is a fórumon állott akkor, amikor érvelni kellett a függetlenségi párt azon nagy erkölcsi érke és politikai tisztesség-tudása mellett, hogy összefogott azokkal, akik a nemzeti ellentállásban segítő társai voltak, akik amikor még kisebbségben voltak oldala mellett harcolták végig a küzdelmet mint fegyvertársai.

Elfeledte volna, hogy miért kellett a pártok eltérő álláspontjait háttérbe szorítani, az elveket érintetlenül fentartva bár együtt résztvenni a hazamentés nehéz munkájában. Miért nem lehetett még gondolni sem a 67-es alap megváltoztatására. Miért kellett a függetlenségi pártnak a haza érdekében elveitől eltérő alapon, elveivel olykor ellentétes tényeket részint el-tűrnie, részint megalkotnia.

Miért kellett annak a függetlenségi pártnak, amely eddig ádáz küzdelmet folytatott minden közös intézmény ellen: hadsereg, kiegyezés, kvóta, delegáció stb. megszavazni az ujoncjavaslatokat, a kiegyezést, kvótát. Miért kellett belemenni a delegációba, miért kellett résztvenni a kormányzásban?

A zombori függetlenségi párt akkor, amikor Fernbach Pétert megválasztotta képviselőjének, meghozta szintén ezt az áldozatot. Mert belátta, hogy helyzete nehéz volt. S ezzel ez a párt a legtisztább hazafiságából eredő önmegtagadásnak s bölcs mér-séklésének adta tanujelét.

Erről a türelmetlenkedőknek megfeledkezniök nem volna szabad.

Az átmeneti idő alatt a függetlenségi pártnak nem lehet speciális pártelveit forszirozni. Erre fogadalmat tett. Ez a pártnak beesületbeli kötelessége, az „impedimentum honestatis.” Ezt a párt eddig is becsülettel megtartotta, továbbra is meg-

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődjé és kémiai tisztító intézete Zomborban.

232-50-34

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE

a legolcsóbb árak mellett.

fogja tartani. Erről az utról semmi-féle rágalom, vád nem térítheti el.

A függetlenségi párt, amikor olyan alkotások ellen nem agitál, amelyekhez elvi álláspontjából kifolyólag nem járult volna hozzá sohasem, azért nem adta fel elveit, nem tért le arról az utról, melyet Kossuth Lajos jelölt ki.

Mert ezt azzal a fentartással teszi, hogy az ország legvitálisabb érdekeinek kell meghozni az áldozatot.

Majd ha a vállalt feladatok teljesítve lesznek, a koalizált pártok szétmennek, dogmaként hirdetett függetlenségi elveit meg fogja valósítani.

De ez a tiszta függetlenségi kormány is a mostani törvényes alapra fog helyezkedni, csak az összes alkotmányos tényezők hozzájárulásával majd 48-as alapra áttérni.

Mert csak kétféleképp lehet a mostani 67-es alapot megváltoztatni: vagy forradalom útján, ezt ugy-e a függetlenségi párt nem akarhatja, vagy alkotmányos uton, azaz a korona és nemzet beleegyezésével, erre pedig minden oldalon elő kell készíteni a talajt.

A függetlenségi párt ma hivatása magaslatán áll s történelmi hivatását teljes mértékben betölti, mikor a kormányzásban részt vesz. Mert abba beleviszi elveit, lassanként előkészíti, megalapozza azt az építményt, melyen majdan a független Magyarország fog felépülni.

Nem szabad elfelejteni azután azt, hogy „si duo idem faciunt, non est idem“

Más az, ha a nemzet sorsának az intézése azokra van bízva, akik az események chaotikus tömegében, a naponkint feltoluló s pereről-perere változó jelenségek megfigyelése mellett meg tudják állapítani az alakulásnak alapját, a felfogásnak támpontját, a vélemény célzatosságának irányát, mélyebbre hatolva a tények megfejtésébe, meg tudják találni a „hogyan“ és „miért“-et.

Pataj Sándor is nyugodtabb, hogy nem azok dirigálnak, akik a tömeg fetszését keresve szólnak, kérkednek, akik a hazafias erény álcájában mesterkéltséggel fogásokkal és viselkedéssel keresik a nép kegyét, nem törődve azzal, hogy a nemzetet esetleg vesztébe viszik, hogy az állami és társadalmi rend alapja meginog, hogy minden-

felől a felozslás jelei fognak előtűnni, melyek ellenében az annyira felzaklatott állami élet révpartot nem tud találni.

Rokonszenvesebbek Pataj Sándor előtt is azok, akik hangos lármával, nem a hazafiasság erényének látszatát keresve csupán, hanem lelükben az igazi hazaszeretet magasztos lángjával keresik az utat, amely a mostani, szintén nehéz politikai helyzetből kivezeti a nemzetet.

És ebben a nehéz helyzetben elhagyni ezeket a férfiakat, elhagyni a pártot, minket, olyan, mintha a katona elhagyja a tábort éppen akkor, mikor súlyos feladat várna rá: ez oly cselekedet, amely kétségtelesen elítélésre érdemes.

Pedig a te szélkergető, hamis nézetekkel futkározó, örökké ugráló, politikai vigéce viselkedésed a párt ezen lesújtó ítéletét fogja maga után vonni.

Mert azt tartják, hogy a mérlegben többet nyom a megbízhatóság, a politikai becsületesség, elvhűség, mint az eltévelyedett ember agyának minden tudománya. Legyen a hangja oly erős, mint a mennydörgés, legyen a beszéde édes, mint a esurgatott méz, mégis hátat fognak fordítani neked. Mert ennek a pártnak oly férfiak kellene, kiknek hűsége igaz valóság, kitartása pedig olyan igaz, mint a bérekek helytállása.

Jöjjön el már számodra az üdvös magabizalom pillanata. Szaturált magad a bűnös eszméktől, mérges illúzióktól.

Teljes penitencia lesz a jutalmad.

Azért, hogy a Belvárosban nem korteskedtek melletted, úgy, amiként azt te megérdemelted volna, kárpótolni fognak az országos képviselőjelöltségnél.

Hogy elfoglald helyed ott, ahová méltó vagy. Hogy egyéniségednek politikai ethikai hatalma által ezrek és ezrekbe vezesd ezt a megfisztult nemzeti gondolkodást. A parlamentbe erőt és tekintélyt vigy, megbízhatóságot meggyőződésednek.

És ennek mindenki örülni fog, mert mikor nem a néptribunok számára emelt pódiumon állasz, hamis nézetektől könnyezve, egy sima modoru, poetikus s magad körül illúziót keltő európai izlésű urit embert látunk benned.

k. d.

Az ujverbászi főgimnázium.

Régi óhaja, reménysége öltött testet Ujverbász községének s vele együtt Délbácskának, amidőn az ujverbászi községi algimnáziumnak főgimnáziummá való átszervezésre a vallás- és közoktatásügyi miniszter az engedélyt megadta.

Ujverbász községe teljes érzetében annak a hátránynak, hogy több mint kétszáz növendéket számláló algimnáziumnak tanulói a felsőbb osztályokat idegenben kénytelenek folytatni, még a június havi üléseiben elhatározta, hogy gimnáziumát százéves fenállásának alalmából 1907/8. tanévtől kezdődőleg nyolc osztályu főgimnáziummá fejleszté, a gimnázium jelenlegi épületét a község közpénztára terhére kibővítetté, a további fenntartási költségekre 2600 koronát tevő évi díjat 4800 koronára emeli fel. A fedezetre nézve úgy határozott, hogy az új építkezés költségeinek egy részét, 25000 koronát, a házhelyek befolyó vételárából, a többi ötvenéves törlesztéses kölesönnel s a fokozatos fejlesztés révén felmerülő fenntartási többletet pótdadóján fedezi.

A képviselőtestület ezen határozatát a vármegye törvényhatósági bizottsága jóváhagyta s mult évi július havi közgyűlése pártolólágg terjesztette fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Ismervé azonban az uralkodó kulturpolitikai irányt, mely az ország gazdasági érdekeinek megfelelően a gazdasági és ipari oktatás minél teljesebb fejlesztése céljából szakiskolák szervezésére törekszik s inkább az egyébként is jelentékenyen kisebb számban levő reáliskolákat, mint gimnáziumokat iparkodik szaporítani, határozott eredménynek kell tartanunk a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a döntését, amelylyel a képviselőtestület határozatát s a vármegyei törvényhatósági bizottság pártoló ajánlatát magáévá téve, az algimnáziumnak főgimnáziummá való szervezésére az engedélyt megadta s egyuttal utasította dr. Szelle Róbertet, a szegedi tankerület főigazgatóját, hogy az iskolafentartó képviselőtestülettel minél előbb kösse meg a szerződést. Háromnegyed évig tartó buzgó, fáradhatatlan utánjárás eléggé nem méltányolható eredményével állunk szemben.

S ha való, — mint halljuk — hogy az új főgimnázium nagyobb államsegélyt kap, mint bármelyik felekezeti vagy községi középiskola az országban, — a legteljesebb elismerésünket kell nyilvánítanunk azoknak, akiknek országnézősük van a sikerben, első sorban dr. Baloghy Ernőnek, a verbászi kerület országgyűlési képviselőjének, majd pedig a szegedi tankerület főigazgatójának, dr. Szelle Róbertnek, akik a képviselőtestületnek a jubileumi évhez illő, nemes határozatát magukévá téve, az ügyet felkarolták s addig nem nyugodtak, amíg diadal nem koszorúzta fáradozásukat.

Az ujverbászi főgimnázium az ő fáradhatatlan munkálkodásuknak, akadályt nem ismerő akaraterejüknek fényes gyümölcse,

Vanília,
Császári körte,

Allasch,

Liquor

üveg nélkül



1 liter



1 korona 80 fillér.

27-50-7

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnél

Zombor.

melyért hálára kötelezték le maguk iránt nemcsak a verbázi közönséget, hanem Dél-bácska lakosságát is.

Villamos telepünk jövője.

Zombor, március 7.

I.

Abból az akcióból kifolyólag, melyet iparosaink a *nappali villamos áramszolgáltatás* érdekében megindítottak, előtérbe lép annak a kérdésnek eldöntése, vajjon a város villamos telepét a most érvényben levő üzembérleti szerződés lejártával továbbra is bérleti kezelésben hagyja-e, avagy azt *házi kezelésbe* vegye.

Amikor városunk közel 500,000 korona befektetéssel a villamos telepet létesítette, köztudomás szerint eredetileg az volt a terv, hogy a telepet mindjárt a megépítés után saját kezelésébe veszi. Mi is ép úgy, mint az ország legtöbb vidéki városa, azért létesítettük villamvilágítási telepünket, hogy egyrészt általa az addiginál jobb közvilágítást nyerjünk és a magánvilágításnál fokozódó igényeket kielégítsük, másrészt hogy a telep révén jól jövedelmező befektetést létesítsünk. Ez az utóbbi szempont volt aztán az oka annak, hogy nem hosszú időre szóló koncesszió révén létesítette a város a telepet, ami egy fillérjébe sem került volna, hanem azt saját költségén építette meg.

Am a döntő pillanatban mégis csak mást gondoltak az intéző körök, — és a villamos telep vezetését hat évre bérbe adták a Magyar Siemens-Schuckert-Művek villamosági részvénytársaságnak. Indító oka ennek az elhatározásnak az volt, hogy a város magára nézve anyagilag előnyösebbnek tartotta, ha nem viseli az üzem megkezdésével járó nehézségeket és a fogyasztás megteremtésével járó kockázatot. A kötött üzembérleti szerződésben biztosította azonban a város azt a jogát, hogy a hat év leteltével félévi felmondással bármikor megszüntetheti az üzembérleti szerződést és a telepet saját kezelésébe veheti.

A nappali áram.

Ismeretes előttünk, hogy az iparosok mind hangosabb szóval követelik a nappali villamos áramszolgáltatás megindítását. A városi tanács ennél fogva felszólította az üzembérelő céget, hogy nyilatkozzék abban a kérdésben, hogy milyen feltételek mellett lenne hajlandó a nappali órákban a villamos áramot szolgáltatni.

A cég ebben a kérdésben alternatív ajánlatot tett aszerint, amint a most érvényben levő üzembérleti szerződés érvényben marad, avagy azt a város husz évre meghosszabbítja.

Az első esetben ragaszkodik a mostani szerződésben foglalt azon feltételhez, hogy óránként 25 kilowattóra (25 lóerő) minimális fogyasztás biztosított. Ennek az árammennyiségnek a szerződéses 30 fillérségi egységgel számított ára évenként 27000 korona.

Ha ellenben az üzembérleti szerződés 20 évre meghosszabbítatik, abban az esetben a cég hajlandó akkor is egész napon át áramot szolgáltatni, ha csak 12 és fél kilowattóra óránkénti áramfogyasztás lesz biztosítva.

Aki ismeri városunk ipari viszonyait, az tisztában van azzal, hogy ezen az alapon belátható időn belül aligha lehet számítani arra, hogy a nappali áramszolgáltatás előfeltételei bekövetkezzenek és iparunk fellen-

dülése érdekében a motorikus üzemiparosaink részére biztosítottassék.

Szabó László városi főmérnök abban a tanulmányában, amelyről lapunkban már megemlékeztünk, három módot hoz fel, amelyekkel a nappali áramszolgáltatás megvalósítható lenne.

Előre bocsájtja azt a szilárd meggyőződését, és ezt a meggyőződését más fejlettebb iparu városok viszonyaira alapítja, hogy nálunk még 20 év múlva sem lesz oly nagymértékű a kisiparosok motorjai által felhasznált áramfogyasztás, hogy az abból származó bevételből a nappali áramszolgáltatás következtében felmerülő kiadásokat fedezni lehessen.

Köztudomásu tény, hogy fejlődésnek és virágzásnak csak oly városok indulnak, amelyekben az ipar és kereskedelem magas fokon áll. Meg kell tehát adni a módot arra, hogy a nap bármely szakában, különösen pedig a reggeli 6 órától esti 6 óráig tartó rendszer munkaidőben rendelkezésre álló kényelmes és olcsó motorikus erő segítségével iparosaink készítményeiket versenyképesekké tehessek.

A megfelelő és gazdaságos megoldásnak egyik módja az lenne, ha időközben oly nagyobb ipari vállalat létesülne, amely üzemét villamos motorokkal rendezné be. Vagy ha a város maga létesítene oly üzem, amely egyedül biztosítaná azt a minimális fogyasztást, amely mellett az áram-előállítási költségek fedezetet nyernének. Ily üzem már több város létesített, többnyire jéggyár felállításával. A mi viszonyaink mellett azonban egy ily mű létesítése aligha lenne gazdaságos. Egy téglagyár felállítása talán alkalmasabb és jövedelmezőbb lenne.

A másik megoldás az lehetne, hogy a város garantálja a megkívánt évi minimumot, vagyis az iparosok által az áramfogyasztásért fizetett összeget egészítse ki körülbelül 27000 koronára. Ez azonban a mostani állapotok mellett évente körülbelül 16000 korona kiadást jelentene a városnak. Igaz, hogy ennek az összegnek egy része megtérülne az által, hogy akkor, amikor a város a telepet saját kezelésébe átveszi, az egész napi áramszolgáltatás következtében szükségessé vált hálózatbővítés és átalakítás nagy része ingyen jutna a város tulajdonába, mert ezt a szerződés értelmében az üzembérelő cég tartozik teljesíteni, — de ez a hozzájárulás mégis oly nagy összeg, hogy annak a rendes évi költségelőirányzatba való beillesztése nehezen lenne keresztülvihető. Ez a terv hajótörést szenvedhetne a törvényhatósági bizottság jó részének ellenzésén, mert tulajdonképpen a lakosság aránylag csekély részének érdekeiről van szó. E megoldás keresztülvitelénél talán helyesebb lenne, ha a város a villamos telep terhére megfelelő hosszú lejáratu kölcsönt venne fel, ebből fedezné a nappali áramszolgáltatásnál a tényleg befolyó és a biztosítandó összeg közötti különbözetet, az évi költségvetésbe pedig csak a kölcsöntörlesztési hányadát illesztené be.

A harmadik módozat, amelynek alapján a nappali áramszolgáltatás kérdése megoldható, az lenne, hogy a város a villamos telepet egy 100 lóerős Diesel-motorral, vagy egy ilyen gőzgépes garnitúrával egészítené ki. A mostani gépek 300 lóerő teljesítő képességgel bírnak. A kisebb gép aránylag olcsón lenne üzemben tartható. Ez esetben az üzembérelő cég talán hajlandó lenne a biztosítani kívánt minimumot leszállítani, mivel reá nézve is fölültébb előnyös lenne, ha az esti 11 óra utáni félléjjeli közvilágítást és szinte elenyésző

csekély magánvilágítást kisebb gépegységgel, olcsóbban láthatná el.

A nappali áramszolgáltatás beindításának kérdésével foglalkozott a csütörtökön, e hó 5-én délután megtartott városi közgyűlés is.

A közgyűlésen *Latinovits* Szaniszló gazdasági tanácsos ismertette az ügyet. A közgyűlés az előterjesztés értelmében egyhangulag a következő határozatot hozta:

Minthogy a törvényhatósági bizottság nem zárkozhatik el a közönségnek a nappali áram megindítása iránt mind erősebben megnyilatkozó kívánságaitól s a városban amugy is gyenge alapokon nyugvó ipar fellendítése céljából az ipari gépekhez szükséges hajtóerőt méltányos feltételek mellett, jutányos áron szolgáltatni kívánja; e szándékát azonban csakis úgy valósíthatja meg, ha a nappali áram üzemét az üzemet bérelő és a telepet és a mellékhalózatot kezelő Magyar Siemens-Schuckert cég veszi kezelésébe és tartja fenn, mely szolgáltatmányokért a felhasznált áram után befolyó összegeken kívül a város közönsége némi ellenérték nyújtását méltányosnak tartja — a törvényhatósági bizottság határozatilag kimondja, hogy — amennyiben az üzembérelő Magyar Siemens-Schuckert művek villamosági részvénytársaság a nappali üzemét azonnal beindítja — úgy a város közönsége lemond azon, a kötött üzemviteli bérszerződés 13. §-ában biztosított jogáról, hogy az üzemviteli bérszerződést az üzem hatodik évének letelte után a szerződésben kikötött tíz éven belül felmondhassa és ebből kifolyólag az üzemviteli szerződés jogereje ez esetben az üzem 10 évének lejártával szűnik meg.

E szerint a határozat szerint tehát az ellenszolgáltatás, amelyet a város az üzembérelő cégnek ad, az lenne, hogy a bérleti szerződés hatálya hat évről tíz évre meghosszabbítható. Ennek ellenében a cég köteles lenne azonnal megindítani a nappali áramszolgáltatást.

A közgyűlés utasította a villamos világítás ellenőrzésére kiküldött bizottságot, hogy ezen az alapon kezdje meg a tárgyalásokat az üzembérelő céggel és annak eredményéről tegyen a legközelebbi közgyűlésnek jelentést.

Véleményünk szerint ezen az alapon a tárgyalás előre láthatólag meddő marad. Köztudomásu, hogy a cég első sorban a maga üzleti érdekeit tartja szem előtt és sehol semmiben a város közönségének előnyöket nyújtani nem hajlandó. Különösen olyan dolgokban nem, amely nyilvánvalóan az ő anyagi károsodását idézné elő és az aktív üzleti eredmény elérését veszélyeztetné.

Tudni kell ugyanis azt, hogy a nappali áramszolgáltatás behozatala a hálózat lényeges bővítését és átalakítását tenné szükségessé. Ezt a munkát a szerződés szerint a vállalkozó saját költségén tartozik teljesíteni. Ha még ehhez hozzávesszük azt, hogy az üzemi költségeket fedező minimális fogyasztás sincs biztosítva, úgy érthető, hogy a cég e kérdésben miért foglal el oly merev álláspontot.

Szerintünk tehát nem marad majd más hátra, mint hogy azon megoldási módok egyikéhez kell majd visszatérni, amelyeket *Szabó* László főmérnök tanulmányában felsorolt.

El lehetünk azonban készülvé arra, hogy a cég ismert kiesínyeskedéseivel itt is akadékoskodni fog, úgy hogy — hacsak a város a bérletet husz évre meghosszabbítani nem akarja, mely esetben hajlandó a cég bizonyos engedelményekre, — a városra nézve nem marad egyéb hátra, mint hogy egyelőre biztosítani kell a megkívánt minimális fogyasztást.

Figyelembe veendő körülmény az, hogy a nappali áramszolgáltatás behozatala dolgában minden napi késelem határozottan káros a telep jövő fejlődése szempontjából. Ezért a városnak nem szabad visszariadnia a néhány éven keresztül hozandó áldozattól sem. Ha az iparos egyszer benzin- vagy szivógázmotort beszerez, egyhamar nem fogja villamos motorral kicserélni. Ezzel aztán rosszabbá tétetik a helyzet és még távolabbra tolódik el az az idő, amikor a nappali áramszolgáltatás minden nagyobb teher nélkül teljesíthető.

Amikor a telep házi kezelésben lesz, akkor már könnyebben megoldható lesz ez a kérdés. Mert a város nem fogja a telepet kizárólag üzleti vállalkozásnak tekinteni, hanem általa igyekezni fog oly ipari fellendülést előidézni, amelyből — közvetett uton bár, de a fokozottabb adózó képesség következtében — a város jövedelmei növekedhetnek. E célra az éjjeli magánvilágításból származó jövedelmének nagyrésztét fordíthatja.

Addig is azonban minden áron gondoskodni kell arról, hogy az iparosok igényei kielégíthessék és a közvéleménynek meg kell barátkoznia azzal a gondolattal, hogy a nappali áramszolgáltatás érdekében a város tetemes anyagi áldozatot hozzon.

o Zombori Függetlenségi Párt. o

Meghívó.

A zombori függetlenségi párt tisztelt tagjai

1908. évi március hó 15-én

délután fél 11 órákor

a függetlenségi kör tanácskozási termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezenel meghívotnak.

Zombor, 1908. március 7.

Kazafias üdvözléssel

Sztrilich Zsigmond s. k.,
társelnök.

Tárgysorozat:

1. Elsőki jelentések.
2. Esetleges indítványok.
3. Tisztújítás.

o Zombori Függetlenségi Kör. o

Meghívó.

Van szerencsém a zombori függetlenségi kör tisztelt tagjait

1908. évi március hó 15-én

délután fél 3 órákor

a kör tanácskozási termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezenel meghívni.

Zombor, 1908. március 7.

Fernbach Károly,
elnök.

Tárgysorozat:

1. Elsőki jelentés a kör előző évi állapotról.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. A tagdíjak megállapítása.
4. A költségvetés megállapítása.
5. Esetleges indítványok.
6. Tisztújítás.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

H I R E K.

Uj főispáni titkár. A belügyminiszter dr. Ribiczey Kálmánt, lapunk kitünő tollu munkatársát miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki és szolgáltatételre kirendelte főispáni titkári minőségben az újvidéki főispáni hivatalhoz.

Iskolalátogatás. A kir. tanfelügyelőség az elmúlt hónapban a vármegye területén lévő népoktatási tanintézetek közül igen sokat meglátogatott. Ez alkalommal konstátálta, hogy az ópalánkai, kucorai, dunagálosi ág. ev., a kucorai ref. és g. kath., a szenttamási gör. kel. szerb tannyelvű népiskoláknál a magyar nyelv tanítása a követelményeknek nem felel meg. Amennyiben ezen iskoláknál a folyó évben újlag megtartandó látogatásai alkalmával azt tapasztalná, hogy az észlelt törvényellenes állapotok még fennállanak, azok megtorlása iránt a közigazgatási bizottság elé terjeszti javaslatait.

Városi közgyűlés. Rövid néhány percig tartó közgyűlést tartott csütörtökön délután Zombor város törvényhatósági bizottsága. A közgyűlésnek, melyen dr. Alföldy Árpád h. polgármester elnökölt, a külvárosrészekben felállítandó óvodák céljaira megvenni szándékolt telkek és a Zsák-utca megnyitáshoz szükséges idegen területek megvétele tárgyában kellett volna határoznia. A törvény értelmében ilyen esetekben az érvényes határozathozatalhoz a bizottsági tagok felének jelenléte szükséges. Minthogy pedig a városatyák nem voltak kellő számban jelen, az érdemleges határozat meghozatalát a március 14-én megtartandó közgyűlésre halasztották. Tárgyalta még a közgyűlés a nappali villamos áramszolgáltatási ügyét is. Ezzel a kérdéssel lapunk más helyén foglalkozunk.

Államsegélyek. A közoktatásügyi miniszter a zentai, eszterváci, titeli, apatini, újverbácsi és hódásági községi jellegű iparos tanonciskolák részére összesen 8000 korona államsegélyt engedélyezett.

Március 15-ike az iskolákban. A szabadsajtó kivívásának évfordulóját, mely az idén a szabadságharc 60. évfordulójával esik össze, az összes iskolákban meg fogják ünnepelni.

Református istentisztelet és közgyűlés.

A zombori ref. gyülekezet f. évi március hó 8-án délután 10 órákor az ág. ev. imaházban istentiszteletet, ennek végeztével pedig a gondnokok és presbíterek újválasztása céljából egyházi közgyűlést tart, melyre a hívek egyben meghívotnak. Arany Gusztáv, r. lelkész. Kozma László, e. gondnok.

Nyugdíjazás. Kuzmiák Sándor bácskereszturi állami elemi iskolai tanító f. hó 1-től kezdődőleg nyugdíjaztatott.

Iskolák tulzsfolttsága. Értesültünk, hogy az urszentiváni községi óvoda, a szenttamási ág. ev. és rom. kath., a kucorai gör. kath. és az ópalánkai rom. kath. elemi népiskolák elhelyezése nem megfelelő és hogy azok tulzsfolttak. A kir. tanfelügyelőség ezek orvoslása végett a szükséges intézkedéseket már megtette.

Eljegyzések. Manojlovits Dusan szabadkai földbirtokos eljegyezte Dimitrievits Anasztazia kisasszonyt Szabadkán. — Deutsch Róbert eljegyezte Singer Margit kisasszonyt Újverbáson. — Borza Mihály máv. hivatalnok eljegyezte Zvarinyi Margitot Szabadkán. — Szabó Mátyás zentai városi építőmester eljegyezte Trindler Sárka urleányt Szerbitében. — Harsány Lajos zentai főgimnáziumi tanár eljegyezte Balló Iduska kisasszonyt.

A zombori közös konyha folyó hó 2-án választmányi ülést tartott. Mindenekelőtt öröndetes tudomásul szolgált a felügyelő bizottság jelentése, mely szerint a februáriusi számadás 300 korona megtakarítást mutat fel. Azután a közös konyha sorsával foglalkozott a választmány behatóan, amennyiben márciusra az ételadagok száma 28-ra szállott alá és így az alapszabályszerű minimumon is alul marad. A választmány megállapodása szerint a közös konyha fenntartása csak úgy biztosítható, ha március hó 14-ikéig annyi új tag jelentkezik felvételle, hogy a bennlévő és az újonnan belépő tagok részére kiszolgáltatandó ételadagok száma legalább 35-re emelkedik, a tagok legalább félevesi kötelezettséget vállalnak a bennmaradásra és hozzájárulnak ahhoz, hogy egy adag ebéd-vacsora ára 90 korona legyen. Negyven adag jegyzése esetében azonban az egy adag ára továbbra is 80 korona marad. Az újonnan belépőktől a választmány a felszerelési költségekhez ételadagonként 30 koronával való hozzájárulást ezentul is megköveteli, azonban a havi részletekben való fizetést engedélyezi. Visszalépő volt tagok felszerelési költség címén 10 koronát fizetnek csupán s azt is két havi részletben törleszthetik. További kedvezmény, hogy a közös konyha esetleges feloszlásakor a részletfizetésre engedélyezett felszerelési költségek be nem fizetett részleteit utólagosan nem kell megtéríteni. A jelentkezéseket a közös konyha gondnoksága a függetlenségi kör épületében f. hó 14-ikéig fogadja el. Végül elhatározta a választmány, hogy akár a fennmaradás, akár az esetleges feloszlás módozatainak megállapítása végett e hó közepén közgyűlést fog összehívni. — Ugyanezen választmányi ülésen Knappig Antal titkári állásáról lemondott.

Tanítói korpótlékok. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében felemelt községi és felekezeti tanítói fizetések és korpótlékok fedezésére az elmúlt hónapban 9462 koronát, eddigelé tehát Bács-Bodrog vármegyére összesen 34262 korona évi államsegélyt engedélyezett.

Gyorsírás-tanfolyam. A nőtisztviselők egyesülete kérelmére a Szabad Lyceum elnöksége esti tanfolyamot rendez az egyesület tagjai részére a Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírásból. Tanfolyam-vezető maga a lyceum elnöke, Rácz Soma állami főgimnáziumi tanár. Az oktatás ideje minden kedden, pénteken és szombaton este 8—9-ig a nőtisztviselők egyesületének helyiségében.

Uj emlékérem. Öfelségének hatvan éves császári uralkodói jubileuma alkalmából, ismét emlékérmeket kapnak az összes katonai és állami alkalmazottak. Az osztrák hatvan éves uralkodói emlékérem fekete-sárga, a magyar pedig nemzeti színű szalaggal lesz ellátva. Az emlékérmeket december 2-ikán, a jubileum évfordulóján adják ki.

A Hadzsy-szobor. A bacsopolyai Hadzsy-szoborbizottság a napokban tekintette meg a Teltsch Ede szobrászművész által elkészített mellszobor mintáját és azt a művészi kidolgozásra megfelelőnek találta, ennek alapján Koch Bernát, a szoborbizottság elnöke a szerződést Teltsch Edével meg is kötötte. A szobor a Hadzsy-ház mellett, két utca keresztezése által alkotott s a szoborbizottság által megvett, parkirozott térre jön és Hadzsy halálának évfordulóján, június hó 13-án lesz leleplezve.

A munkásbiztosító pénztári tisztviselők minősítése. A kormány az a terve, hogy a munkásbiztosító pénztárak tisztviselőit köztisztviselőkké akarja minősíteni és pénztári tisztviselőkké csupán érettségizett és államszámviteli vizsgát tett, illetőleg a fogalmazói karban jogvégeztet egyének választhatók. — Természetesen a terv érvényre jutása esetén a most állásban levő tisztviselők megmaradnak.

Csöd. A szabadkai törvényszék esődöt nyitott Lányi Miksa szabadkai kereskedő vagyónára. Tömeggondnokká dr. H. Vojnich József ügyvéd neveztetett ki.

— Hát én nem tudom — feleli ő büszkén.

Kérdi a jelölttől a presszor az egyházból:

— Mondja meg, jelölt ur, miért mondják azt, hogy a pápa csalhatatlan?

Fogós kérdés, de a jelölt nem jön zavarba, hanem nagy büszkén kivágja:

— Mert nincs felesége!

Büntetőjogból kérdezi az öreg Lukács:

— Miből áll az esküdtsek, jelölt uram?

— Esküdtekből és székekből — volt a lakonikus felelet.

Ydnosz.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XIV. SZAMU KIMUTATÁS.

- Athozat 5319,81 K
196. *Bach János* esp. plebános Szilberek, gyűjtőívén adakoztak: Bach János 3 kor., G. Janka 1 kor., Maksa Iona 40 fil., Maksa Verona 40 fil., Ormayer Pál 20 fil. 5.— K
197. *Dicsőszentmártoni m. kir. erdőhivatal* gyűjtőívén adakozott: Szántner János 1.— K
198. *Muró Ambrus* jegyző Nagybácska, gyűjtőívén adakoztak: Aladits István 20 fil., Bari Péter 20 fil., Fischer Ignác 40 fil., Grossmann Manó 50 fil., Holtzinger József 2 kor., Horváth József 30 fil., N. 1 kor., Nagy József 10 fil. 4.70 K
199. *Ujvidéki kir. törvényszék* gyűjtőívén adakoztak: B. 20 fil., B. E. 10 fil., Csarsch Dezső 2 kor., Dömötör József 20 fil., Eh. 10 fil., Fábrián Mihály 26 fil., Juhász Antal 1 kor., Juhász Jenő 2 kor., Kardos Sándor 1 kor., Kocsy Sándor 1 kor., Kocsy Sándor 40 fil., Mészáros János 20 fil., Moser József 20 fil., Olvashatlan 10 fil., Olvashatlan 20 fil., Sztratimirovits László 1 kor., Sz. 10 fil., Szabó János 1 kor., Szabó Sándor 1 kor., Tóth Dávid 1 kor., dr. Vukicsévits Miklós 1 kor., Zimmerl Rezső 1 kor., összesen 15.06 K
200. *Kölpény község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Friedmann Ignác 50 fil., Gruics Milán 1 kor., Harmina Pál 50 fil., Katyanszky Lyubomir 1 kor., Klobusiczky Gusztáv 1 kor., Kölpényi ág. hitv. ev. tantestület 2 kor., Kölpény községe 5 kor., Mirkovits Lyubó 1 kor., N. N. 2 kor., Összes előjáróság 1 kor. 50 fil., Popity Jován 50 fil., Stur Károly 1 kor., Sztratimirovits György 2 kor., Szilvász György 1 kor., összesen 20.— K
201. *Szolnoki m. kir. dohány-beváltó kezelés* gyűjtőívén adakoztak: Mittermayer Imre 1 kor., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 50 fil., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., összesen 2.90 K
202. *Komáromi ipartestület* gyűjtőívén adakozott: Komáromi ipartestület 5.— K
203. *Temesvári önszegélyző szövetkezet* gyűjtőívén adakoztak: Pintér Lajos 1 kor., Sitkey Mór 50 fil. 1.50 K
204. *Szépliget község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Benyács Simon 2 kor., Egi Lajos 1 kor., Előjárósági tagok együttesen 4 kor., Jakovácz András 1 kor., König György 1 kor., Králl Károly 1 kor.,

Rajháthy Gyula 1 kor., Reisz János 2 kor., dr. Sájer Ferenc 1 kor., Strauch Ernő 1 kor., Szépliget községe mint erkölcsi testület 20 kor., Vass Péter 1 kor., összesen 36 — K

205. *Vujevich Alajos* szoborbizottsági pénztárnok gyűjtőívén a következő összegek folytak be: Athenaeum budapesti könyvkiadó cég megtérítése 4 kor., Jakobcsits János 4 kor., Zombori Iparos Dalárda, mint a m. évi szeptember hó 21-iki Rákóczi-estély tiszta jövedelmét, 71 kor. 32 fil., Ugyanaz, mint a m. évi szeptember 29-iki Rákóczi estély tiszta jövedelmének telét, 24 kor. 02 fil., Ugyanaz, saját pénztárából 4 kor. 66 fil., Zombori Kaszinó egyetli Dalárda, mint az általa mult évi október hó 12-én rendezett Rákóczi estélyen befolyt felülfizetéseket, 29 koronát (ezen összeghez hozzájárultak: Fernbach Károly 20 kor., Mörö Ferenc 5 kor., Vértesi Károly 2 kor., N. N. 2 kor.), Zombori Kerékpár egyesület 32 kor. 59 fil., Zombori magán kerékpárosok, mint az általuk mult évi augusztus hó 18-án rendezett verseny tiszta jövedelmét, 25 kor. 194.59 K

206. *Gombos község* előjárósága gyűjtőívén adakozott Gombos község 20 — K

207. *Eger rend. tanácsu város* gyűjtőívén adakoztak: Eger rend. tanácsu város közönsége — 50 K

208. *Garam Kálmán* Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Garam Aladár 1 kor., Jantsovits Pál 2 kor., özv. Tailszbauer Antalné 80 fil. 3.80 K

Összesen 5629.86 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

HIRDETÉSEK.

A magyar újságírás szenzációi!!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Főmunkatárs:

BRAUN SÁNDOR LENGYEL ZOLTÁN

□ Naponként 125,000 példány! □

Egy szám: 2 krajcár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f. Negyedévre 4 K — f.

Félévre 8 K — f. Egy hónapra 1 K 40 f.

FIDIBUSZ

A legkínálóbb magyar élelap!!!

Páratlan népszerűség!!

Remek szöveg. Pompás képek!

o o Mesésen olvasó! o o

Egy szám 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K — f.

Félévre 3 K — f.

Negyedévre . . . 1 K 50 f.

Egy hónapra . . . — K 50 f.

Aki a „FIDIBUSZ“-ra legalább egy

félévre előfizet, ingyen kapja a

diszes „FIDIBUSZ-NAPTÁR“-t.

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, Rökk Szilárd-utca 9.

1284. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községben lemondás folytán megüresedett, de helyettes utján betöltve levő községi másod-orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazását évi 2000 korona készpénzfizetés és a községi szabályrendeletben megállapított 1 kor. nappali és 2 korona éjjeli látogatási díj képezi.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi március hó 20-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zenta, 1908. évi február hó 28.

49-2-1

dr. Buday,

főszolgabíró.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét, úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza. A) — 47-5-1

Az a világon egyedül álló siker, melyet FÖLDES KELEMEN aradi gyógyszerész MARGIT-CREME-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a MARGIT-CREME készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot soha senkire sem birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a MARGIT-CREME mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindeféle kenetű és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépítőszert a FÖLDES-féle MARGIT-CREME, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borét, eltünteti a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtöredéket, mitesszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s emellett a Margit-Creme teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-powder (fehér-, rózsas- és krém-szinben) 1 korona 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Creme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD.

Kapható Zomborban: Mihájlovits István, Német Ignác, Temesváry J. és Illin Dezső gyógyszerertárakban.

Hirdetések felvételnek

o o a legolcsóbb árak mellett o o

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

50-2-1

Eladó.

Egy új barokk hálószoza és egy szalonberendezés eladó.

Bővebbet: Juhász-utca 1. sz. a.